

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»
Василь МАРТИНЮК
23 серпня 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
З ДИСЦИПЛІНИ
«ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 07 *Управління та адміністрування*

Спеціальність: 073 *Менеджмент*

Освітньо-професійна програма: «*Менеджмент*»

Циклова комісія управління та адміністрування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота	Загальний обсяг год.	Екзамен / залік
Денна	IV	7	24	32	94	150	Екзамен

Тернопіль – 2023 р.

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань *07 Управління та адміністрування*, спеціальності *073 Менеджмент*, затвердженої Педагогічною радою ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ» «26» червня 2020р.

Робоча програма складена викладачем Оприсок М.Д.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії управління та адміністрування, протокол № 1 від 18 серпня 2023р.

Голова циклової комісії

Любов ЗАСТАВНЮК

№ п/п	№	Семестр	Всього (годин)	Практичні (годин)	Самостійна робота	Всього годин	Базисні години
	II	3	15	15	60	90	90

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Змістових модулів – 3	Галузь знань: <i>07 Управління та адміністрування</i>	Нормативна
	Спеціальність: <i>073 Менеджмент</i>	Рік підготовки –4 Семестр –7
	Освітньо-професійний ступінь – <i>фаховий молодший бакалавр</i>	Лекції – 24 год. Практичні – 32 год.
Загальний обсяг – 150 год.		Самостійна робота – 94 год.
		Вид підсумкового контролю – <i>Екзамен</i>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Операційний Менеджмент» є освітньою компонентою циклу обов'язкових дисциплін, викладається на третьому та четвертому курсі в шостому та сьомому семестрі в обсязі 150 години, з них лекцій – 24 год., практичних занять – 32 год., самостійної роботи – год.; форма підсумкового контролю – екзамен (7 семестр).

Метою дисципліни «Операційний менеджмент» є формування у майбутніх менеджерів умінь розробки операційної стратегії, створення та використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є:

- усвідомлення того, що операційна система – одна з найважливіших складових будь-якого підприємства, через що спеціалісту в галузі управління потрібне докорінне знання основ та категорійного апарату операційного менеджменту;
- знання принципів та методів раціональної організації, планування і контролю за функціонуванням операційних систем різних видів;
- умінь розробляти операційну стратегію підприємства;
- вміння обґрунтовувати рішення щодо створення операційної системи, підтримки належного режиму її поточного функціонування;
- вміння здійснювати менеджмент якості та управляти продуктивністю операційної діяльності організації;
- знання особливостей операційного менеджменту на підприємствах різних галузей.

Завдання лекційних занять.

Метою проведення лекційних занять є ознайомлення студентів із головними методологічними та методичними питаннями Операційного менеджменту.

Завдання практичних занять.

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб студенти розкрили свій потенціал логічного мислення, аналізу, вміння вирішувати ситуаційні завдання, приймати ефективні рішення у поставленій проблемі тощо.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

СК 6. Здатність планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу і роботу інших працівників.

РН 4. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності.

РН 5. Застосовувати сучасний інструментарій менеджменту під час розв'язання професійних завдань.

РН 8. Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань.

РН 10. Демонструвати навички самостійної роботи, критики і самокритики, відкритості до нових знань.

РН 13. Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу і роботу інших осіб у професійній діяльності.

РН 14. Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи операційного менеджменту

Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту

Виробництво як процес перетворення ресурсів організації у вихідну продукцію. Об'єктивні закономірності управління виробництвом (процесом). Природа операційної функції. Галузеві особливості операційної функції. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації. Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту. Поняття "операції" та "виробництво", їх взаємозв'язок та розбіжність.

Виробничий та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики. Історичний розвиток операційного менеджменту: промислова революція, розвиток теорії менеджменту, розвиток науки менеджменту і систем. Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання. Принципи, функції та методи операційного менеджменту. Операційний менеджер та процес управління.

Предмет і завдання курсу. Предмет курсу. Взаємозв'язки з іншими дисциплінами. Інтегрованість знань і навиків фахівця. Необхідність оволодіння сучасною технікою економічного мислення. Мета й завдання курсу. Блочно-змістова побудова курсу. Роль самостійної роботи в опануванні курсом.

Тема 2. Операційна стратегія

Сутність та етапи розробки операційної стратегії. Коло стратегічних питань, що вирішуються у операційному менеджменті. Операційні пріоритети. Пріоритети, які визначаються місцем на ринку. Зріз конкурентних пріоритетів. Формування стратегії виробництва товару.

Розробка стратегії процесу. Типи процесів: сфокусований на продукті та процес, який повторюється. Порівняння стратегій процесів. Особливості

стратегій сервісних процесів. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію. Виражена компетентність та конкурентні переваги. Застосування «дерева рішень» у проектуванні товару або процесу.

Тема 3. Операційна система як об'єкт управління

Операційна система організації. Сутність системного підходу до операційного менеджменту. Операційна система як об'єкт управління. Особливості та властивості операційної системи. Складові частини операційної системи. Класифікаційні підходи до операційних систем.

Сутнісна характеристика управління. Управління як сфера людської діяльності, яка виникла внаслідок поділу праці і за допомогою якої людина впливає на різні процеси (технологічні, економічні, соціальні) для досягнення певних цілей. Управління як об'єктивне явище різноманітне й охоплює неживу і живу природу, а також людське суспільство. *Управління* як багатогранна категорія, підходи до якої змінюються, розширюються та доповнюються. Це наслідок постійного розвитку науки управління нових здобутків і напрацювань практиків управління, які реагують на виклики сучасного світу – підвищену динаміку й ускладнення зовнішнього середовища, стрімкий розвиток технологій і зростання технологічності більшості процесів. Мінливість зовнішнього середовища призводить до трансформації у внутрішньо організаційному управлінні.

Управління в організації. Система як сукупність взаємодіючих елементів, що об'єднують потоки інформації прямими або непрямыми зв'язками і становлять єдине організаційне ціле. Система управління як деяка цілісність, що складається з окремих елементів, які знаходяться між собою у взаємозв'язку та взаємозалежності. У системі управління на рівні основної ланки, тобто підприємства, можна виділити такі підсистеми: *технологічну, технічну, організаційну, науково-технічну, економічну, інформаційну, соціальну.*

Технології управління організацією: теоретичні засади. Система управління організацією включає об'єкти управління, суб'єкти управління та управлінські важелі. Управлінські важелі становлять систему менеджменту організації. *Менеджмент організації* як засіб організаційного управління; *менеджмент організації* як напрям наукових досліджень, що формує теоретичні засади та практичні пропозиції щодо ефективного управління розвитком організації; *менеджмент організації* як система спеціальних важелів та інструментів забезпечення розвитку організації через використання внутрішніх ресурсів і резервів.

Людський та організаційний фактори у процесі прийняття рішень. Особисті оцінки керівника. Кожна людина має особисту систему цінностей, що визначає її дії та впливає на рішення, які вона приймає. Ціннісні орієнтації також впливають на спосіб, за допомогою якого приймаються рішення. Середовище прийняття рішення. У процесі оцінювання альтернатив і прийняття рішень керівник має прогнозувати можливі результати в різних обставинах. Рішення ухвалюються за різних обставин щодо ризику. (Ризик — рівень визначеності, з

якою можна прогнозувати результат.) їх традиційно класифікують як умови визначеності, ризику або невизначеності.

Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати.

Поняття операційної діяльності підприємства. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Поняття недостатнього, надлишкового ресурсу та ресурсу обмеженої потужності. Товари (послуги) як результат операційної діяльності підприємства.

Змістовий модуль 2.

Організація операційної діяльності у просторі та часі

Тема 5. Організація операційного процесу у просторі й часі.

Операційні процеси організації – динамічна основа функціонування та розвитку операційної системи. Принципи організації та складність операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки. Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства. Визначення тривалості операційного циклу підприємства. Особливості управління операційного циклу підприємства за фазами.

Тема 6. Управління процесом проектування операційної системи Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи.

Склад критеріїв та факторів проектування операційної системи. Сучасний рівень розвитку операційних систем: системи автоматизованого проектування, автоматизовані системи управління виробництвом, системи автоматизованого складування та подачі товарів, гнучкі виробничі системи, інтегровані автоматизовані системи управління виробництвом.

Відмінності у проектуванні продукту та послуги. Реалізація функції якості як можливості залучення споживача до операційного процесу.

Тема 7. Управління поточним функціонуванням операційної системи

Стратегічне, тактичне та оперативне планування операцій, агрегативне планування. Управління матеріально-технічним забезпеченням. Функції, завдання та основні вимоги до оперативного управління.

Організація диспетчеризації виробництва. Види систем оперативного управління виробництвом. Контроль за виконанням робіт. Контроль операційного процесу. Контроль якості сировини, матеріалів, матеріалів та послуг. Контроль запасів. Роль та завдання управління матеріальними ресурсами та запасами. Управлінські рішення в сфері управління запасами та пов'язаними з ними витратами. Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту. Методи диспетчеризації запасів. Система управління «точно у термін». Робоче середовище та умови праці, режим роботи.

Змістовий модуль 3

Сутнісна характеристика, структура, обґрунтування доцільності та планування і контроль проєктної діяльності

Тема 8. Загальна характеристика управління проєктами

Сутність проєктної діяльності, її види. Загальні ознаки проєктів: спрямованість на досягнення мети, координоване виконання пов'язаних між собою дій, часові рамки проєкту, наявність бюджету, унікальність. Сутність терміну „проєкт”. Реальні та портфельні інвестиції. Зв'язок між головною і основними цілями проєкту. Класифікація проєктів. Структура і оточення проєкту. Учасники проєкту.

Управління проєктами як специфічна галузь менеджменту. Управління проєктом як процес управління командою і ресурсами проєкту за допомогою специфічних методів, завдяки яким проєкт успішно завершується і досягає своєї мети. Управління проєктами – самостійна галузь менеджменту.

Цілі і процеси управління проєктами. Завдання управління проєктами. Цілі управління проєктами. Основні підходи проєктного менеджменту: класичний, за циклом вирішення проблеми, за життєвим циклом проєктного менеджменту. Фази життєвого циклу проєктного менеджменту.

Тема 9. Обґрунтування доцільності проєкту.

Розробка концепції проєкту. Визначення цінності проєкту. Поняття явних і неявних вигід і затрат. Альтернативна вартість проєкту. Особливості визначення затрат у проєктних розрахунках.

Цінність грошей у часі. Поняття майбутньої і теперішньої вартостей. Номінальна та реальна процентні ставки. Фактори, які впливають на вартість грошей. Проєктний грошовий потік та його розрахунок. Особливості розрахунку проєктного грошового потоку.

Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття проєктних рішень. Принципи оцінки ефективності проєктних рішень. Методика розрахунку основних фінансових критеріїв. Порівняння проєктів за допомогою різних критеріїв оцінки. Неформальні процедури відбору та оцінки проєктів.

Тема 10. Сіткове і календарне планування в операційному менеджменті

Загальна характеристика і види сіткових графіків. Сіткове планування. Сітковий графік. Логічні зв'язки. Стрілчасті графіки. Графіки передування. Календар робіт.

Графіки передування: порядок побудови і показники. Побудова й обчислення параметрів сіткового графіка. Визначення переліку й послідовності виконання робіт. Графічна побудова сіткового графіка. Позначення тривалості

робіт. Визначення ранніх термінів початку і закінчення проектних робіт. Визначення пізніх термінів початку і закінчення проектних робіт. Визначення критичного шляху і запасу часу по роботах.

Особливості стрілочастих графіків. Переваги і додаткові можливості графіків передування. Типи зв'язку між роботами. Поняття «Фіктивна робота»

Сіткове планування в умовах невизначеності. Проект впровадження у виробництво нової продукції. Очікуваний час виконання робіт. Дисперсія значень часу на виконання робіт. Варіація загального часу виконання проекту.

Методи скорочення виконання проекту. Методи скорочення тривалості робіт. Динаміка прямих та непрямих витрат у часі. Поведінка сукупних витрат. Алгоритм скорочення тривалості робіт за проектом.

Календарне планування проектів. Календарне планування, яке полягає у визначенні календарних дат виконання всіх робіт. Календарний графік. Цілі та види календарного графіка. Позитивні та негативні риси діаграми Гантта.

Тема 11. Планування ресурсів і витрат та контроль в системі операційного менеджменту

Оцінка і планування ресурсів. Три шляхи вирішення потреби в ресурсах. Оцінка обсягу необхідних ресурсів. Визначення потреби в ресурсах.

Побудова ресурсних гістограм. Гістограма наявності ресурсів. Гістограма потреби в ресурсах. Календарний графік потреби у ресурсі.

Моделювання і календарне планування ресурсів. Згладжування ресурсних гістограм. Аналіз ресурсів. Планування в умовах обмежених ресурсів. Планування в умовах обмеженого часу.

Планування затрат. Необхідність здійснення контролю. Визначення життєздатності проекту. Підготовка тендерів. Калькулювання. Концептуальна оцінка. Оцінка доцільності. Аналіз вигод і витрат. Аналіз потреб. Остаточна оцінка. Види проектних витрат. Структура витрат. Складання кошторисів на роботи. Методи оцінки витрат. Індекси інфляції. Календарне планування витрат за проектом.

Модель планування і контролю проекту. Контроль проектної діяльності. мета й призначення контролю. Завдання контролю проектної діяльності. Види контролю проектної діяльності. методи контролю за проектною діяльністю. Модель планування і контролю проекту. Технології оцінки за проектною діяльністю.

Управління змінами проекту. Види змін проекту. Прогнозування змін. Оцінка наслідків змін. Перевірка фінансової звітності. Паспортизація. Невиконанні зобов'язання. Гарантійне обслуговування. Завдання системи контролю за змінами.

Тема 12. Менеджмент якості та управління продуктивністю операційної діяльності

Загальний менеджмент якості (TQM). Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. Показники якості та методи оцінки. Нормативи якості товарів та послуг.

Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Інструменти контролю якості. Аналіз програм забезпечення якості

Продуктивність операційної діяльності як основна мета операційного менеджменту. Комплексний підхід до питань продуктивності. Показники результативності функціонування операційних систем.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Назва змістових модулів і тем	<i>Кількість годин</i>		
	Лекції	Практичні заняття	Самостій-на робота
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи операційного менеджменту</i>			
Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту	2	2	6
Тема 2. Операційна стратегія	2	2	8
Тема 3. Операційна система як об'єкт управління	2	2	8
Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати.	2	4	8
<i>Змістовий модуль 2 Організація операційної діяльності у просторі та часі</i>			
Тема 5. Організація операційного процесу у просторі й часі.	2	2	8

Тема 6. Управління процесом проектування операційної системи Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи.	2	2	8
Тема 7. Управління поточним функціонуванням операційної системи	2	2	8
Змістовий модуль 3 Сутнісна характеристика, структура, обґрунтування доцільності та планування і контроль проектної діяльності			
Тема 8. Загальна характеристика управління проектами	2	2	8
Тема 9. Обґрунтування доцільності проекту.	2	4	8
Тема 10. Сіткове і календарне планування в операційному менеджменті	2	4	8
Тема 11. Планування ресурсів і витрат та контроль в системі операційного менеджменту	2	4	8
Тема 12. Менеджмент якості та управління продуктивністю операційної діяльності	2	2	8
Разом	24	32	94

5.ТЕМИ практичних занять з дисципліни «Операційний менеджмент»

Практичне заняття 1.

Тема. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту

План

1. Організація. Загальна характеристика та властивості.
2. Предмет і завдання курсу «Операційний менеджмент».

3. Зв'язок операційного менеджменту з іншими галузями знань.
4. Виробничий та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики.
5. Історичний розвиток операційного менеджменту.
6. Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання.
7. Принципи, функції та методи операційного менеджменту.
8. Операційний менеджер та процес управління.

Практичне заняття 2.

Тема. Операційна стратегія

План

1. Сутність та етапи розробки операційної стратегії.
2. Розробка стратегії процесу.
3. Типи процесів: сфокусований на продукті та процес, який повторюється. Порівняння стратегій процесів.
4. Особливості стратегій сервісних процесів.
5. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію.
6. Виражена компетентність та конкурентні переваги.
7. Застосування «дерева рішень» у проектуванні товару або процесу.

Практичне заняття 3.

Тема. Операційна система як об'єкт управління

План

1. Операційна система організації. Організація та управління.
2. Система управління організацією.
3. Технології управління організацією: теоретичні засади.
4. Сутнісна характеристика управління.
5. Людський та організаційний фактори у процесі прийняття рішень.

Практичне заняття 4.

Тема. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати.

План

1. Поняття операційної діяльності підприємства.
2. Товари (послуги) як результат операційної діяльності підприємства.
3. Операційні процеси організації – динамічна основа функціонування та розвитку операційної системи.
4. Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства.
5. Особливості управління операційного циклу підприємства за фазами.

Практичне заняття 5.

Тема. Організація як процес.

План

1. Сутність організації як процесу.
2. Поняття організаційної діяльності.
3. Принципи організації та складність операційних процесів.
4. Типи операційних процесів, їх ознаки.

Практичне заняття 6.

Тема Організація операційного процесу у просторі й часі.

План

1. Операційні процеси організації – динамічна основа функціонування та розвитку операційної системи.
2. Принципи організації та складність операційних процесів.
3. Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства.
4. Особливості управління операційного циклу підприємства за фазами.

Практичне заняття 7.

**Тема. Управління процесом проектування операційної системи
Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи.**

План

1. Сучасний рівень розвитку операційних систем.
2. Склад критеріїв та факторів проектування операційної системи.
3. Відмінності у проектуванні продукту та послуги.
4. Реалізація функції якості як можливості залучення споживача до операційного процесу.

Практичне заняття 8.

Тема. Управління поточним функціонуванням операційної системи

План

1. Стратегічне, тактичне та оперативне планування операцій.
2. Управління матеріально-технічним забезпеченням.
3. Функції, завдання та основні вимоги до оперативного управління.
4. Організація диспетчеризації виробництва.
5. Види систем оперативного управління виробництвом.
6. Роль та завдання управління матеріальними ресурсами та запасами.
7. Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту.
8. Робоче середовище та умови праці, режим роботи.

Практичне заняття 9.

Тема 9. Загальна характеристика управління проєктами

План

1. Сутність проєктної діяльності, її види.
2. Управління проєктами як специфічна галузь менеджменту.
3. Цілі і процеси управління проєктами.
4. Завдання управління проєктами.
5. Основні підходи проєктного менеджменту: класичний, за циклом вирішення проблеми, за життєвим циклом проєктного менеджменту.
6. Фази життєвого циклу проєктного менеджменту.

Практичне заняття 10.

Тема. Модель управління проєктом.

План

1. Функції проєктного менеджменту.
2. Управління обсягом проєкту.
3. Формування інвестиційного задуму (ідеї проєкту).
4. Аналіз інвестиційних можливостей.
5. Характеристика моделі управління проєктами.
6. Робоча структура проєкту.
7. Характеристика моделі управління проєктом.
8. Процеси та інструменти в управлінні проєктами.
9. Процедури в управлінні проєктами.
10. Аудит проєкту. Проведення конкурентних торгів (тендерів).

Практичне заняття 11.

Тема. Обґрунтування доцільності проєкту.

План

1. Розробка концепції проєкту.
2. Особливості визначення затрат у проєктних розрахунках.
3. Цінність грошей у часі.
4. Поняття майбутньої і теперішньої вартостей. Номінальна та реальна процентні ставки. Фактори, які впливають на вартість грошей.
5. Проєктний грошовий потік та його розрахунок.
6. Особливості розрахунку проєктного грошового потоку.
7. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття проєктних рішень.
8. Принципи оцінки ефективності проєктних рішень.

Практичне заняття 12.

Тема . Структуризація проєкту.

План

1. Сутність і функції структуризації проєкту.

2. Односпрямована структуризація.
3. Основні етапи розробки робочої структуризації проекту (WBS).
4. Принципи формування WBS. Структура робочого пакету.
5. Двоспрямована структуризація та кодування проекту. Організаційна структура проекту (OBS).
6. Трьохспрямована структура проекту.

Практичне заняття 13.

Тема. Сіткове і календарне планування в операційному менеджменті План

1. Загальна характеристика і види сіткових графіків.
2. Графіки передування: порядок побудови і показники.
3. Особливості стрілчастих графіків. Переваги і додаткові можливості графіків передування.
4. Сіткове планування в умовах невизначеності.
5. Проект впровадження у виробництво нової продукції.
6. Методи скорочення виконання проекту.
7. Календарне планування проектів.

Практичне заняття 14.

Тема. Планування ресурсів і витрат та контроль в системі операційного менеджменту

План

1. Оцінка і планування ресурсів.
2. Побудова ресурсних гістограм.
3. Моделювання і календарне планування ресурсів.
4. Планування затрат.
5. Модель планування і контролю проекту.
6. Управління змінами проекту.

Практичне заняття 15.

Тема 17. Управління ризиками

План

1. Поняття ризику та невизначеності.
2. Класифікація проектних ризиків.
3. Проектні ризики та їх класифікація.
4. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків.
5. Загальні положення теорії управління ризиками проекту.
6. Методи аналізу й оцінки ризиків інвестиційних проектів.
7. Управління проектними ризиками.

Практичне заняття 16.

Тема . Менеджмент якості та управління продуктивністю операційної діяльності

План

1. Загальний менеджмент якості (TQM).
2. Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг.
3. Планування якості. Організаційне забезпечення якості.
4. Продуктивність операційної діяльності як основна мета операційного менеджменту.
5. Комплексний підхід до питань продуктивності. Показники результативності функціонування операційних систем.
6. Шляхи підвищення продуктивності праці в організації.
7. Особливості операційного менеджменту в різних галузях економіки.

6.САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Тематика
	Виробництво як процес перетворення ресурсів організації у вихідну продукцію.
	Коло стратегічних питань , що вирішуються у операційному менеджменті
	Сутність системного підходу до операційного менеджменту
	Поняття операційної діяльності підприємства
	Проектування операційної системи :сутність , цілі та етапи.
	Планування операційної діяльності організації
	Методи операційного планування
	Основи оперативного управління виробництвом.
	Системи управління запасами
	Основи нормування праці.
	Характеристика основних методів нормування праці

	Сутність проектного підходу до управління організацією
	Значення та завдання в процесі управління проектами..
	Планування проектів поопераційний перелік робіт , створення робочих графіків за допомогою діаграм .
	Розклад проектів .Контроль проектів.
	Методи сітьового планування.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес передбачає проведення лекцій і практичних занять, самостійну роботу студентів, виконання індивідуальних завдань під керівництвом викладача та самостійно. Мова викладання – українська.

У процесі викладання дисципліни «ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ» використовуються такі методи навчання як:

Словесні (пояснення, лекція, інструктаж).

Наочні (ілюстрація, плакат, схема, мультимедійні файли).

Практичні (самостійна робота на занятті та позааудиторна діяльність, виконання розрахункових завдань).

Методи стимулювання обов'язку та відповідальності у студентів: переконання у значущості навчання, вимоги, вправи з виконання вимог, програмоване опитування;

Методи стимулювання інтересу до навчання: пізнавальні ігри, навчальні дискусії; створення ситуацій емоційно-моральних переживань; створення ситуацій пізнавальної новизни; створення ситуації зацікавленості;

За ступенем самостійної роботи студентів: методи взаємодії викладача та студента (бесіда, дискусія); методи самостійної роботи студентів (самостійна робота з книгою, письмова робота, самостійна робота під керівництвом викладача);

За особливостями навчально-пізнавальної діяльності студентів: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький;

За джерелом інформації і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення); наочні (ілюстрація, демонстрація).

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі із використанням засобів комп'ютерної техніки; практичні заняття; індивідуальні заняття і виконання самостійної роботи, виконання розрахунково-графічних завдань під керівництвом викладача і самостійно; робота в Інтернет, робота на платформах Zoom, Moodle.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Рубіжна атестація № 1	Директорська контрольна робота (№ 2)	Середній бал (№ 3)	екзамен	разом
20%	25%	15%	40%	100%

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка за 100-бальною шкалою / ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Рівень компетентності
--	--------------------------------------	---	------------------------------

<p>90-100</p> <p>А</p>	<p>Відмінно</p>	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому високий рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями, відповідь його правильна, обґрунтована, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння здійснювати зв'язок теоретичних занять з практичними і реалізувати міжпредметні зв'язки. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.</p>	<p>Високий (творчий) рівень</p>
<p>85-89</p> <p>В</p>	<p>Дуже добре</p>	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з несуттєвими неточностями, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки з окремих питань навчального матеріалу.</p>	<p>Достатній рівень</p>

<p>75-84</p> <p>С</p>	<p>Добре</p>	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється незначна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з певними неточностями та недоліками, достатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.</p>	
<p>65-74</p> <p>Д</p>	<p>Задовільно</p>	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких виявляється середній рівень володіння теоретичними знаннями, розуміння навчального матеріалу, а також практичних вмінь. Здобувач освіти в цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти та події, робити певні конкретні висновки, недостатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, виявляє недостатній рівень поінформованості у практичному застосуванні.</p>	<p>Середній рівень</p>
<p>60-64</p> <p>Е</p>	<p>Достатньо</p>	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються мінімальні знання і розуміння навчального матеріалу, проте недостатньо вони глибокі та осмислені. Здобувач освіти на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, частково аналізує навчальний матеріал, проте при цьому робить неконкретні та неточні висновки, виявляє низький рівень поінформованості у практичному застосуванні.</p>	

35-5 FX	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, безсистемно, відсутні висновки, узагальнення. Під час відповіді здобувач освіти допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коригуючих запитань, рівень володіння теоретичними знаннями і практичним вмінням не задовольняє мінімальні критерії. Обов'язкове складання повторного екзамену, заліку.	Низький рівень
1-34 F	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане, у здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання, так і практичні вміння. Обов'язкове повторне вивчення навчальної дисципліни.	Незадовільний рівень

10. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Рівень компетентності
	Екзамен	Залік		
90-100	5 (відмінно)	Зараховано	A	Високий (творчий) рівень
85-89	4 (дуже добре)		B	Достатній рівень
75-84	4 (добре)		C	

65-74	3(задовільно)		D	Середній рівень
60-64	3 (достатньо)		E	
35-59 (незадовільний рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання екзамену)	Незараховано (з можливістю повторного складання заліку)	FX	Низький рівень
1-34	2 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Незараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	X	Незадовільний рівень

11. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Тексти лекцій.
2. Завдання для практичних завдань.
3. Завдання для самостійної роботи.
4. Тести для перевірки знань студентів.
5. Засоби діагностики знань студентів.
6. Критерії оцінювання знань студентів.
7. Посібники.
8. Презентаційні матеріали.
9. Інтернет-джерела.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Базова:

1. Батченко Л.В., Рекова Н.Ю. Операційний менеджмент: Навч.-метод. посібник. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – Донецьк: ДонДУУ, 2017. – 171 с.
2. Гевко І.Б. Операційний менеджмент: навч. посіб. – К.: Кондор, 2015. – 228 с.
3. Микитенко Н.В. Операційний менеджмент. Практикум: навч. посіб. / Н.В. Микитенко. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 197 с.

4. Ноздріна Л.В., Ящук В.І., Полотай О.І. Управління проектами: Підручник / За заг. ред. Л.В. Ноздріної. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 432 с.
5. Операційний менеджмент: методичні рекомендації для практичних та семінарських занять [Електронний ресурс] / укладач С.С. Ткачова. – Електрон. дані. – Х.: ХДУХТ, 2018. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); (схвалено вченою радою ХДУХТ Протокол від «28» грудня 2017 року №6).
6. Капінос Г.І. Операційний менеджмент [текст]: навч. посіб. / Г.І. Капінос, І.В. Бабій. – К.: «Центр учбової літератури», 2018. – 352 с.
7. Іванов М.М. Операційний менеджмент: навч. посіб. / М.М. Іванов, П.В. Комазов. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 368 с.
8. Омеляненко Т.В. Операційний менеджмент: навч. посіб. / Т.В. Омеляненко. – К.: КНЕУ, 2017. – 478 с.
9. Омеляненко Т.В., Задорожна Н.В. Операційний менеджмент: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2013. – 236 с.
10. Ратушняк О.Г. Операційний менеджмент: електрон. навч. посібник / О.Г. Ратушняк. – Вінниця: ВНТУ, 2016. – 243 с.
11. Сумець О.М. Основи операційного менеджменту: Підручник / Для студентів економ. спец. Під ред. проф. О.Л. Яременка. – К.: ВД «Професіонал», 2018. – 416 с.
12. Васильков В.Г. Організація операційної діяльності підприємства [Електронний ресурс]: підручник / В.Г. Васильков, Н.В. Василькова. – К.: КНЕУ, 2019. – 502 с.

Допоміжна:

1. Артемов В. Ю. Основи менеджменту для інформаційних аналітиків: курс лекцій / В. Ю. Артемов // - К. : КНТ, 2017. - 272 с.
2. Батенко Л.П., Загородніх О.А., Ліщинська В.В. Управління проектами: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2013. – 231 с.
3. Білявська Ю. В. Теорія організації : підручник / Ю. В. Білявська, Н. В. Микитенко. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 424 с. ISBN 978-966-629-971-3 DOI: <http://doi.org/10.31617/p.knute.2019-791>
4. Білорус Т.В. Практикум з менеджменту: навчальний посібник. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. – 185 с.
5. Васильков В.Г. Організація і управління процесами виробництва: навч. посіб. / В.Г. Васильков, Н.В. Василькова. – К.: КНЕУ, 2018. – 503 с.
6. Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 524 с. .
7. Вакуленко А.В. Управління якістю: навч. посіб. / А.В. Вакуленко, О.І. Гарафонова, Н.А. Гарбуз. – К.: КНЕУ, 2016. – 551 с.
8. Жуковська Л. Е. Теорія організацій : навч. посіб. / Л. Е. Жуковська, Є. Г. Борисевич, Є. М. Стрельчук – Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2018. – 148 с.

9. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» / Уклад. О.Г. Ратушняк. – Вінниця: ВНТУ, 2017. – 53 с.
10. Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: “Крок”, 2019. 368 с.
11. Момот О.І. Менеджмент якості та елементи системи якості: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 368 с.
12. Теорія організацій[Електронний ресурс] : конспект лекцій. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/1584072015404/menedzhment/teoriya_organizatsiyi.
13. Омеляненко Т.В. Виробнича стратегія підприємства: монографія / Т.В. Омеляненко. – К. : КНЕУ, 2013. – 277 с.
14. Організація виробництва: Навч. посібн. / В.О. Онищенко, О.В. Редкін, А.С. Старовірець, В.Я. Чевганова. – К.: Лібра, 2019. – 336 с.
15. Організація виробництва. Практикум [Текст]: навч. посібник / В.О. Онищенко, О.В. Редкін, А.С. Старовірець, В.Я. Чевганова. – К.: Лібра, 2020. – 376 с.
16. Проектний менеджмент: просто про складне: навч. посіб. [В.А. Верба, Л.П. Батенко, О.М. Гребешкова та ін.]; за заг. ред. В.А. Верби. К.: КНЕУ, 2019. – 299 с.
17. Стратегія підприємства [Електронний ресурс]: навч. посіб. / А.П. Наливайко, Н.М. Гаращенко, Є.В. Прохорова; за заг. та наук. ред. д.е.н., проф., засл. діяча науки і техніки України А. П. Наливайка. – К.: КНЕУ, 2019. – 485 с.
18. Чорна М.В., Смірнова П.В., Бугріменко Р.М. Управління витратами: навч. посіб. / М.В. Чорна, П.В. Смірнова, Р.М. Бугріменко, 2017. – 166 с.
19. Яковлев А.І. [та ін.]; ред. А.І. Яковлев, С.П. Сударкіна, М.І. Ларка Організація виробництва: підручник. Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків: НТУ «ХПІ», 2016. – 436 с.

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Український сайт, що містить тематичний розділ «Операційний менеджмент», в якому друкуються різнопланові статті з менеджменту, операційного менеджменту [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.management.com.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Бібліотека ім. Л. Каніщенка ЗУНУ Режим доступу: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/>

